

Силабус навчальної дисципліни
ОП «Графічний дизайн»

МИСТЕЦТВО ШРИФТУ

Спеціальність: 022 «Дизайн»
Галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»

Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти: бакалавр.
Статус дисципліни відповідно до навчального плану	Вибіркова навчальна дисципліна
Курс Семестр	Четвертий курс 28 тижнів: 16 тижнів протягом 7-го семестру, 12 тижнів протягом 8-го семестру
Семестровий контроль	Екзамен
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/кількість годин	Обсяг дисципліни становить 6 кредитів ЄКТС, 180 год, з яких 68 годин становить аудиторна робота з викладачем (28 годин лекцій, 40 години практичних занять), 112 годин становить самостійна робота здобувача вищої освіти.
Мова викладання	Українська мова
Що буде вивчатися (предмет навчання)	Шрифт як семіотичний засіб у графічному комплексі виражальних засобів для виділення та увиразнення тексту у видавничій продукції.
Чому це цікаво/ потрібно вивчати (мета, завдання)	Майбутній фахівець із графічного дизайну завдяки вивченню дисципліни набуває знання, уміння та навички доцільного й ефективного використання шрифтових засобів у цілому та акцидентного й типографічного шрифту зокрема для професійної діяльності. Мета дисципліни – формування знань, умінь і навичок доцільного й ефективного використання шрифтових засобів у дизайн-проектах графічного дизайнера. Серед основних завдань дисципліни: - засвоїти ключові терміно-поняття шрифтознавства для вправного оперування лексикою у професійній діяльності; - висвітлити загальну ретроспективу шрифту; - представити основні підходи у класифікації шрифтів; - розглянути місце та засоби акцидентних і типографічних шрифтів у контексті графічного дизайну; - розкрити художньо-технічні властивості лінії в шрифті; - проаналізувати шрифтове оформлення різних видів видань в офлайновій, електронній і онлайновій формах; - окреслити підходи оцінювання шрифтової графіки: критерії, показники;

	- виявити психологічні закономірності сприймання шрифту; - ознайомитися з нормативними принципами та прикладними технологіями створення шрифту.
Пререквізити (попередні компетентності, необхідні для вивчення дисципліни)	Для кращого орієнтування у змісті дисципліни «Мистецтво шрифту» допомагає володіння базовою термінологією та технологіями візуальних комунікацій, зокрема, видавничо-поліграфічної галузі та графічного дизайну, що є предметом таких дисциплін, як: «Візуальні комунікації», «Дизайн реклами», «Дизайн реклами в міському середовищі», «Графічні матеріали і техніки», «Дизайн книги» тощо. Серед компетентностей, яких потребує здобувач для вивчення дисципліни, такі, як: - здатність до пошуку, обробки й аналізу інформації з різних джерел, використовуючи навички володіння інформаційно-комунікаційними технологіями; - уміння збирати й аналізувати інформацію для обґрунтування дизайнерського проекту, застосовувати теорію та методику дизайну, фахову термінологію, основи наукових досліджень; - володіння графічними інструментами та сучасними шрифтовими технологіями, прийомами композиційного, стилістичного, кольорового поєднання шрифту з візуальною частиною видання згідно з його типом і стилем, вміння створювати шрифтові композиції для друкованих і електронних форматів видання; - вправне користування спеціалізованим програмним забезпеченням у професійній діяльності.
Пореквізити (компетентності, отримані після вивчення дисципліни)	Серед професійних компетентностей, які набуває здобувач під час вивчення дисципліни наступні. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов.(ІК). Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел (ЗК4). Здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області дизайну, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК9). Здатність застосовувати теоретичні знання та навички проєктної графіки у професійній діяльності (СК4). Здатність використовувати сучасне програмне забезпечення для створення об'єктів графічного

	дизайну (СК7). Здатність застосовувати знання прикладних наук у професійній діяльності з графічного дизайну (СК10).																																															
Чому можна навчитися (результати навчання)	Володіння принципами та прийомами створення ефективного дизайну текстових матеріалів, знання особливостей застосування типографічних і акцидентних шрифтових засобів у різних видах текстів, уміння визначати шрифти та кольорові рішення, що відповідають різним типам текстів. Знання сучасних шрифтових технологій проєктування і масового шрифтового виробництва, володіння прийомами композиційного, стилістичного, кольорового поєднання шрифту та ілюстрацій відповідно до характеру та стилю видання. Уміння створювати шрифтові композиції для друкованих і електронних носіїв.																																															
Критерії оцінювання (екзаменаційна політика)	Розподіл балів з дисципліни: 7 семестр: <table border="1" data-bbox="625 896 1482 1254"> <tr> <td colspan="2">Практичні заняття і самостійна робота</td> <td rowspan="4">Екзамен</td> <td rowspan="4">Сум</td> </tr> <tr> <td>обов'язкова кількість балів</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>максимальна кількість балів</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td colspan="2">у тому числі:</td> </tr> <tr> <td>Змістовний розділ 1</td> <td>Змістовний розділ 2</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>T1-T4</td> <td>T5-T8</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>4×8 балів=32</td> <td>4×7 балів=28</td> <td>40</td> <td>10</td> </tr> </table> 8 семестр <table border="1" data-bbox="625 1317 1482 1675"> <tr> <td colspan="2">Практичні заняття і самостійна робота</td> <td rowspan="4">Екзамен</td> <td rowspan="4">Сум</td> </tr> <tr> <td>обов'язкова кількість балів</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>максимальна кількість балів</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td colspan="2">у тому числі:</td> </tr> <tr> <td>Змістовний розділ 1</td> <td>Змістовний розділ 2</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>T9-T11</td> <td>T12-T14</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>3×10 балів=30</td> <td>3×10 балів=30</td> <td>40</td> <td>10</td> </tr> </table> Методи оцінювання результатів навчання: МО2 – усне або письмове опитування МО3 - колоквиум, МО4 – тестування; МО5 – командні проєкти; МО6 – реферати, есе; МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень; МО8 – презентації та виступи на наукових заходах; МО9 – захист практичних робіт; МО1 – екзамен. Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни за семестр є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності. Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про систему забезпечення				Практичні заняття і самостійна робота		Екзамен	Сум	обов'язкова кількість балів	40	максимальна кількість балів	60	у тому числі:		Змістовний розділ 1	Змістовний розділ 2			T1-T4	T5-T8			4×8 балів=32	4×7 балів=28	40	10	Практичні заняття і самостійна робота		Екзамен	Сум	обов'язкова кількість балів	40	максимальна кількість балів	60	у тому числі:		Змістовний розділ 1	Змістовний розділ 2			T9-T11	T12-T14			3×10 балів=30	3×10 балів=30	40	10
Практичні заняття і самостійна робота		Екзамен	Сум																																													
обов'язкова кількість балів	40																																															
максимальна кількість балів	60																																															
у тому числі:																																																
Змістовний розділ 1	Змістовний розділ 2																																															
T1-T4	T5-T8																																															
4×8 балів=32	4×7 балів=28	40	10																																													
Практичні заняття і самостійна робота		Екзамен	Сум																																													
обов'язкова кількість балів	40																																															
максимальна кількість балів	60																																															
у тому числі:																																																
Змістовний розділ 1	Змістовний розділ 2																																															
T9-T11	T12-T14																																															
3×10 балів=30	3×10 балів=30	40	10																																													

	якості освітньої діяльності та якості вищої освіти НАКККіМ за такими рівнями та критеріями:	
	90-100, А, відмінно	- здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді; - самостійно розкриває власні здібності
	82-89, В, дуже добре	- здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях; - самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
	74-81, С, добре	- здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом; - самостійно застосовувати її на практиці; - контролювати власну діяльність; - виправляти помилки, з поміж яких є суттєві; - добирати аргументи для підтвердження думок
	64-73, D, задовільно	- здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу; - виявляє знання і розуміння основних положень; - за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал; - виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих
	60-63, Е, достатньо	- здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
	35-59, FХ, незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	- здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
1-34, F, незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	- здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	
Як можна користуватися набутимизнаннями і вміннями (компетентності)	Знання, уміння та навички, отримані під час вивчення дисципліни, застосовуватимуться в різних напрямках професійної діяльності графічного дизайнера, наприклад, видавничо-поліграфічному, застосовуючи доцільний добір шрифтових засобів відповідно до типів тексту за функціями, різновидів видань за цільовим призначенням, оформлення найрізноманітніших упаковок; рекламному, використовуючи типографіку та рисований шрифт як єдиний художній образ рекламного повідомлення відповідно до конкретної цільової аудиторії; вебдизайну, дотримуючись специфіки сприйняття відцифрованого тексту на екрані тощо.	

Навчальна логістика	Зміст дисципліни Змістовий розділ 1. Вступ. Тема 1. Місце шрифтових засобів у графічному дизайні. Функції, структура й основний зміст дисципліни «Мистецтво шрифту» в контексті професійної підготовки графічного дизайнера. Тема 2. Шрифт як семіотична система: культурознавчий і архітектонічний аспекти (ключові поняття шрифтознавства). Тема 3. Лінія та шрифт у контексті образотворення. Тема 4. Типологія шрифтів на сучасному етапі розвитку шрифтознавства та теорії графічного дизайну. Змістовий розділ 2. Тема 5. Історіографічні та національні метаморфози шрифту: друккарський період. Тема 6. Історіографічні та національні метаморфози шрифту: друкарський період. Тема 7. Історіографічні та національні метаморфози шрифту: цифровий період. Тема 8. Принципи акцидентного та типографічного шрифту. Змістовий розділ 3. Тема 9. Концепція дизайн-проєкту шрифту для медіапродукції. Тема 10. Підходи застосування акцидентного та типографічного шрифту в медіапродукції. Тема 11. Критерії оцінювання акцидентного та типографічного шрифту: нормативні, естетичні, рекламні. Змістовий розділ 4. Тема 12. Засади формотворчості у фор-ескізах акцидентного та типографічного шрифту для медіа-об'єктів. Тема 13. Типографічний шрифт окремих груп і «сімейств» у дизайні видань різних видів за цільовим призначенням. Тема 14. Технології створення типографського шрифту. Види занять Лекція, практичне заняття, самостійна робота. Методи навчання МН1 – вербальний метод (лекція, дискусія, опитування тощо); МН2 – практичний метод (практичні завдання); МН3 – наочний метод (демонстрація зображень і відео на матеріальних і відцифрованих носіях); МН4 – самостійна робота з науковою, навчальною, навчально-методичною літературою, відеоуроками, шрифтовими е-банками (добір тематичних зображень, відео і їх коментування; тезування, анотування, реферування); МН5 – інформаційні методи комп'ютерних технологій (вебресурси, електронні редактори тощо); МН6 – проблемний метод: дослідження конкретної теми (реферат, тези, стаття); МН7 – проєктний метод: моделювання дизайнерської концепції (навчальний дизайн-проєкт); МН8 – безпосередній і дистанційний.
Інформаційне забезпечення з фонду та репозитарію НАКККІМ	Література 1. Андрієнко В. С. Шрифтологія сьогодні і вчора : підручник. Київ, 2003. 2. Кричевский В. Г. Типографика в терминах и образах. У 2

	т. Т. 1, 2. М. : Слово [/ Slovo Publishing House], 2000. 144 с. 3. Лесняк В. Акцидентний шрифт. Харків: Колорит, 2004. 140 с. 4. Таранов Н. Н. Художественно-образная выразительность шрифтов : монографія. Волгоградский гос. педагогический ун-т. Волгоград : Перемена, 2000. 166 с. 5. Феличчи Дж. Типографика: шрифт, верстка, дизайн. СПб. : БХВ-Петербург, 2004. 496 с. 6. Шпаковский Ю. Ф. Шрифты. Справочное пособие дизайнера. Мн.: Харвест, 2006. 288 с. Інформаційні ресурси 1. Електронний каталог бібліотеки Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. URL: http://library.nakkkim.edu.ua 2. Електронний каталог Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua 3. Ефимов В. Каталоги шрифтов: историческая перспектива // Полиграфия, 1995. № 3. URL: http://www.paratype.ru/e-zine/issue02/typecat.htm 4. Національна історична бібліотека України. URL: www.nibu.kiev.ua 5. Чихольд Я. Облик книги : Избранные статьи о книжном оформлении и типографике. М. : Студия Артемия Лебедева, 2009. 228 с. URL: http://rutracker.org/forum/viewtopic.php?t=2777295. 6. Шмелева А. Классификация шрифтов: практика и проблемы // Publish, 2003. № 1. URL: http://www.publish.ru/articles/200301_4047636. 7. Linotype : website. URL: www.linotypelibrary.com. Type.org.ua : вебсайт. URL: http://free.type.org.ua/foglihtenno06/
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Навчальний процес потребує використання комп'ютерних класів. В аудиторіях 203, 208 навчального корпусу №7 облаштовано комп'ютерні класи, на комп'ютерах встановлено комп'ютерні програми графічного дизайну Photoshop, Adobe Illustrator CS. Наукова бібліотека академії забезпечує умови для підготовки до занять.
Кафедра	графічного дизайну (аудиторія 201 в корпусі №7).
Інститут	Інститут дизайну та реклами

Інформація про науково-педагогічного працівника (з фото)		Ростислав Всеволодович Бобренко, канд. пед. наук. доц. каф. графічного дизайну.
Оригінальність навчальної дисципліни (при наявності). Політика академічної доброчесності	Навчально-методичне забезпечення, змістовне наповнення силабуса до навчальної дисципліни «Мистецтво шрифту» розроблене Р.В.Бобренко. Учасники навчального процесу зобов'язані дотримуватись політики доброчесності.	
Лінк на дисципліну	https://classroom.google.com	